

se napravi in vzame cel regiment hudičkov seboj. Kovaču je že od daleč dišal. Koj zapre vrata in čaka z vrečo pod oknom. Šantovec prišantá s svojim regimentom in potrka na vrata. Živa duša se ne oglasi. Čez dolgo zavpije kovač skoz okno: „Fantje, hudiči, tisti, ki bo prvi v tej vreči, tega bo kovačeva duša! Ali slišite?“ Hudiči to slišavši, planejo drug čez drugega, in se gnječijo skoz okno. Vsi poskačejo v vrečo. Kovač pa jo zaveže, jo nese na naklo, in začne s svojimi pomagači tako neusmiljeno s težkimi kladvi po hudičih nabijati, da se je v nebesa in pekel razlegalo. Kar morejo nabijajo. O žalostna viža! Hudički vpijejo tako milo milo! „Joj, moja roka; joj, moja noga; joj, moj hrbet; joj, moja glava“ itd. Prisegajo po vrsti, pri vsem, kar jim je ljubo in drago, nič več priti in ga nadlegovati. Kovač jih spusti. Revce, komaj so lezle, tako so bile stepene! Joj!

Spet živí kovač mnogo let veselo in zadovoljno, da se tudi živeti naveliča, in sklene v nebesa iti. Naveže culico in gré, in pride pred nebesa. Prav lepo potrka na zlata vrata. Sv. Peter pokuka, in kovača ugledavši, koj vrata zapre rekoč: „Za-te ni nebes, saj jih nisi nikdar si želel, ampak same neumnosti!“ — Kovač je žalosten, pusti nebesa, in gré — kaj pa je hotel — v pekel. Koj zasledí lepo, široko pot, ktera v kraljestvo peklensko pelje. Ko pa hudič šantovec zvé, da jo kovač iz Pasjega brda v pekel maha, zapové kar koj vrata zapreti, in tiščati na vso moč, da bi kovač ne mogel noter. Mileni kovač pride ves truden do peklenskih vrat, pa so zaprta. Kaj mu je storiti? Hudiči slišavši njegovo mrmranje, se napnú in tako tiščé, zakaj bil je zadnji čas, da jim kremplji skoz vrata pogledajo. Kovač vzame kladvo, in jih zakrivi in pritrdi. — „No, kam bom šel? Nebes ni za-me, v peklu se me bojé, in na zemlji sem se naveličal!“

Gré v mesec brata Kanja in Abeljna mirit, ki se še od nekdanj lasata. Leta in leta ju miri, pa ves trud je zastonj. Naveliča se, in spet sklene v nebesa iti. Spomnil se je, da je enkrat nekemu beraču staro suknjo podaril. Pride do nebes, in potrka na zlata vrata. Sv. Peter odpre in praša, kdo je? „Jez sem, jez — odgovori kovač — prišel sem po tisto staro suknjo, že veš!“ — „Kdo pa si, saj te ne poznam?“

Med tem stopi kovač z desno nogo v nebesa in z levo med vrata, in odgovori: „Ali me več ne poznaš? Jez sem kovač iz Pasjega brda domá na Kranjskem.“ — „Le ven, le ven!“ vpije sv. Peter, in hoče vrata zapreti. Kovač stoka med vratmi, ko sv. Peter pritiska, in res tak viher napravita, da vse pokonci letí. „Pusti ga pusti — reče Bog — naj sedí toliko časa v nebesih na tej suknji, da strohni, potem mora spet ven iti.“ Sv. Peter ga pusti. Naš kovač sedí na suknji, in se veseli med nebeščani. Čez dolgo dolgo let pa suknja vsa strohni, in treba je kovaču kopita pobrati, in iti iz nebes. Kam se hoče revež obrniti? Nikamor ne vé. Ves zamišljen joka zunaj nebes. Kar se spomni kralja Matjaža, kateremu je veliko let zvesto služil, in dobro orodje koval. „K kralju grem, on me mora imeti“, beseduje kovač, in se napravi na pot.

Stari Matjaž se zelo zaveseli kovača, kateri ostane v njegovi votlini in kuje orožje. — Kadar bo pa prišel rešilni dan, takrat bo prišel s kraljem spet na beli dan. Kralj bo peljal svojo armado nad nejeverne kralje, jih bo premagal, in kadar se bo to zgodilo, bo konec svetá.

„Prav žal mi je, da me že takrat ne bo na svetu; ko bi še živel, poznal bi saj starega kovača in kralja Matjaža z dolgo sivo brado.“

Dopisi.

Iz Srbije 12. maja.*) Dr. J. K. — Morebiti me že smatrate za mrtvaca, ker vam že davno nobenega glasa o sebi nisem dal. No, hvala Bogu, še sem živ, vesel i zdrav, kakor sem bil v premili svoji domovini Sloveniji, i molčanja niti sem jaz kriv niti kaka moja lenoba, nego krivi so tega moji mnogi zvanični i nezvanični zdravniški poslovi, ki mi nikdar i nikoli mirú ne dajo. A morebiti da pride tega posla kmalu še mnogo več, kajti politiški barometer ne kaže ravno stanovitnega milega vremena. Skozi i skozi junaški, slavno umreti želeči, po sladki slobodi in nezavisnosti hrepeneči narod srbski ne more i ne sme zabiti stare svoje slave, svojega carstva i svoje veljave pod Dušan-om Silnim. Srbski narod, ki je kroz stoletja za kristjanstvo i slobodo potokoma krv prolival, — ki je lepo Evropo kroz stoletja gnojil s svojim mesom, s svojimi kostmi i s svojo krvjo; ki je ribe evropskih rek i morja pasel kroz stoletja s svojim mesom, ki se je kroz stoletja mučil i boril zmirom i povsod na kopnem i na vodi, dokler ni nestrpljivega, človeku nedostojnega jarma sužnosti zlomil na svojih širokih plečih s svojo hrabro mišico, še čuti v svojem zdravem telesu moči dovolj, da že zlomljeni jarm celó s pleč izbacne i bosom nogom gazi, da mu kristjanska, nehvaležna Evropa, ki jo je Srbin s svojimi prsi turške sužnosti rešil, tega storiti ne zavira. Kristjanska Evropa, ktera kakor Srbin pravi: „na zapadu Kristusa moli i ubožava, na jutrovem mu pa v obraz pluje i ga zasramuje“, kristjanom na jutrovem nikake civilizacije i kulture ne privošči, da na slobodo še misliti ne smejo!

Brez primera bistri, neutrudljivi, pohlevni i miroljubivi bratje Bulgari — najbolji i najumetnejši poljedelci na jutrovem — se spominjajo nekdanje svoje slave, svoje sile, veličine i sreče. Njim je grozno težko, da ne morejo i ne smejo po svoji bistri pameti i želji, po svojih neutrudljivih žuljevih rokah svojo plodno, prekrasno domovino v lep raj spreobrniti. Pridnemu Bulgarinu je težko i mora biti njemu krivo, da mu leni Turčin plod njegovega truda i njegove muke vzame, kedar hoče i kolikor hoče. Bolgarin ima glavo polno darov, miren je i pohleven, srce mu je polno poštenja, roke so mu neutrudljive. On je pravi i verni sin svoji dobri majki zemlji, ktero s silnim trdom i krvavimi žulji noč i dan, leto i zimo vlažava i primorava, da mu rodi stoterno. Ako zemlja nikomur kruha ne dá, trudoljubivi i umetni Bulgarin jo prisili, i prosi Boga, da mu ga dati mora, vselej i vsakrat, v suši i deževji! Bulgarin si takrat še najbolj svoj žep polni, kedar zemlja ne rodi ljudem, ki ne umejo ali nečejo zemljo k plodu siliti! — O neutrudljive bulgarske roke, vkovane v težke verige sužnosti, i prebistre bulgarske glave brez šol i vsakega poduka, ve delate čudo čuda i čudeže! Kaj bi še le bili, da ste slobodni i podučeni! Kristjanska Evropa! kaj delaš, kaj misliš, da mora najbistrejši rod človeški v verigah sužnosti vkovan biti, i da mora najplodnija zemlja, ki bi lahko raj in ponos tvoj bila, pusta ležati! „Kamor Turčin z nogo stopi, tam se zemlja suši i trava ne raste!“ Kamor Bulgarin z roko žokne, tam zemlja ozeleni i rodi stoterno!

Da tudi viteški Grci hrepenijo po krvavo zaslužení slobodi i po sladkem bratskem zedinjenju kažejo njih slave-, čuda- in mukepolna dela na Kritu.

V sultanovem carstvu so vsi narodi v največi nezadovoljnosti; povsod kipí, povsod je strašna silna žar pod neugasljivim pepelom krvavo zaslužene slobode in srdite razkačenosti. Kdaj ta po vsem sultanovem car-

*) Dopis od 12. maja došel nam jo 7. dan t. m.

stvu švigati počne, koliko se bo krvi prelivalo, sam Bog vé. Al, kakor je očitno vsacemu, kdor oči ima, prelivala se bo gotovo. Sultan, ki se po starodavnih turških tradicijah šteje za tretjega za Bogom (Bog, Mahomed, sultan), ne bo dal i po onih tradicijah ne sme dati prelepe i prekrasne dežele iz svojih rok na miren način. Nekterim oholim Magjarom se že sline lakomnosti cedijo po lepi Bosni i po slavni vojvodini svetega Sava (Ercegovina) i v strastni zanešenosti, kakor smo čitali, prežijo na lepo kneževino srbsko, na vlaško i na plodno Bulgarsko, i sam Bog vé, kamo še. Saj pri venčanju kralja ogerskega razvile so se zastave vseh omenjenih dežel v Pešt. Nikomur drugemu, nego Magjarom ni tako zavidljivo, da je mirna Srbija brez hruma, ropota i brez kaplje krvi svoje lepe gradove i trdnjave nazaj dobila. (Dal. prih.)

Iz Istrije. — β —. Drage „Novice“! V predzadnjem listu ste nam iz tukajšnje okolice donesle dopis, ki nas je zelo žalostne storil i nas še vedno žali, da je namreč sl. ministerstvo razsodilo, da na naši edini gimnaziji v Kopru je le italijanski jezik učni jezik. Mar ni to velika krivica za nas Slovence v Istriji, da naši sinovi prave izobraženosti i pravega uka nikakor v svojem maternem jeziku dobiti ne morejo? Kje se bodo učili slovenski jezik? ali jih bomo pošiljali na druge daljne gimnazije, kjer se mili glasi naše matere Slave slišijo? Ne, nimamo vzroka! Že poslednji list „Novic“ nam je razodel, koliko Slovencev v Istriji prebiva i da več ko tri dele nas je Slovencev i komaj en del Italijanov; tedaj hoče država to malo peščico povzdigniti na višo stopinjo i nas celó v temoto pahniti? Ali nismo mar vsi pod enim krilom i varstvom našega presvitlega cesarja?! — Dolgo let je že, kar sploh po vsej Istriji v naših c. k. uradnih deloma nemške uradnike imamo, ki slovenskega jezika ne razume. V Kopru ima sodnija, zato ker noben njen sodnik ali uradnik slovenskega jezika ne razume, nekega čevljarja! za tolmača, ki pa reva sam malo slovensko razume. Temu človeku moramo mi svoje zadeve razjasniti, da jih on potem v slabem italijanskem jeziku sodniku razlaga, pa žalibože! le malokrat tako, kakor je naša prava želja i misel! Se vé, da sodnik nam potem italijanski ali nemški zapisnik naredi, pri katerem pa smo spet kakor zajec pri bobnu. Drage „Novice“, razglasite ta naš žalostni stan svetu, da pride do ušes tistim možem, katerih prisežena dolžnost je, da vsak narod prejme svoje pravice, tedaj tudi večina slovenskega naroda v Istriji svoje!

Iz Senožec 1. rožnika. Δ . (Zlata roka železna vrata prebiva.) Nek tukajšnik, zmamljen od neprenehane srkanja močnih rastlinskih sokov, ki žrtuje svojo pazljivost več takim rečem, ki ga nimajo brigati, nego svojemu poklicu, je bil jako osrčen v svojih okolnostih s stotinami, koje mu je majka „Keren“ odločila, da tudi nekatere žejne zadržuje s sladko kapljo krepí i mami. „Diktus“ in njegov kolega oče „Kophta“ sta sklicanemu pa dobro okrepčanemu zboru brez odloga zatožbo, koje je njihov „Beilaufar“ predrsal, zoper neko tukajšnjih javnih naprav na podpis „Hotel-u“, „carne panca“ predstavila, da se nemudoma viši deželni oblastniji odpošle. Ko so Gašper, Milhar i Boltežar tudi meni to zatožbo na podpis silili, sem jo pazljivo od kraja do konca, tje i simo prevdarjal, a vendar nisem moral prave bolezní od „kolportantov“ vganiti; menim pa, da taisti, zoper ktereja je ta „Nonsens“ namerjen, mu gotovo pravo žilo najde. Onemu fantalinu pa, ki se tudi v to zadevo meša, bi svetovali, da bi pred svoj maloestetični stan zakril, kajti vsak pravi katoličan bi bil uže davno svojo dolžnost spolnil, posebno, ker stvar uže čez 7 let visi, gotovo ne za — „Sittenbild“ ljudstvu!

Iz Rakovnika na Dol.? — 30. dne t. m. smo doživeli veliko veselje, da smo bili v družini izvrstnega državnega poslanca gosp. prof. Greuterja, kateri je z ljubljenim našim grofom Barbom prišel v naš kraj. Pri obedu, ki ga je napravil gostoljubni grof v svoji grajščini, je domoljubni dekan gosp. Rozman pozdravil s srčnim ogovorom neprestrašenega branitelja katoliških zadev in se mu zahvalil v imenu svoje dekanije. Odzdravil je zdravico učeni profesor ravno tako srčno in med drugim rekel, da je vselej in s trdnim prepričanjem povdarjal razmere katoličanov, svest si, da enaka čutja najde tudi na Kranjskem — nasproti puhlemu liberalizmu. Živila prof. Greuter in grof Barbo! je kipeló iz src vsem pričujočim.

Iz Dola 8. rož. Δ — Naša okolica je prav nesrečna. Komaj smo pozabili nesrečo 30. aprila l. l., je konec majnika vtonil nek hlapec iz St. Jakoba, ki je veje čez Savo peljal; našli so ga pri Trebovljah na štajarski meji. Najstrašnejša nesreča je pa zadela hlapca ml. narja Kobaleža iz Kleč, ki je jezdil dva opravljena lepa konja (nad 700 gold. cenjena) na bližnji kolodvor po voz pšenice. Strela udari in pri tej priči ubije hlapca in konja oba. Hlapca je zadela na glavo ter mu klobuk za ped široko prevrtala, bič, ki ga je še v roci na konju držal, preklala, in obleko njegovo sežgala; na konjih pa — čudo! — se ni videla nobena rana in bogata njuna oprava z mesnikom okovana ni bila nič poškodovana. — Na dopis iz Podgradovca (?) v poslednjih „Novicah“ naj odgovorim le to, da je most čez Bistrico res dodelan in da je tudi res potreben; al županstvo poprejšnje ni oviralo njegove naprave; le po postavi predpisani gosposkini ogledi so jo zadrževali. To pa je tudi res, da poprejšnje županstvo v takih okoliščinah ni tako ostro ravnalo s sosesčani kakor sedanje. *) — Kar se tiče drevesnice, naj bi se dopisnik potrudil k ondotnemu učitelju, da mu pokaže, kje je peške letos sejal in kje drevesca sadil. V prvem letu pa se jabelka ne kažejo na jablanah. On bo tudi rad povedal, da od njegove plače mu še manjka 49 gold.

Iz Ljubljane. V seji glavnega odbora kmetijske družbe 7. dne t. m., v katero sta izmed vnanjih odbornikov prišla gospoda vitez Gutmansthal in K. Seitner, so se obravnavale važne reči. Ker so zadeve o ljubljansko-belaški železnici že tako delež dozorele, da bode gospodarski odbor dunajskega državnega zbora podporo te železnice zbornici poslancev enoglasno priporočil in se po takem sme upati, da bode tudi za našo deželo prevažna železna cesta kmalu rešena, je odbor na predlog predsednika gosp. Fid. Trpinca brž iz seje po telegrafu gosp. dr. Tomanu poslal zahvalnico za neutrudljivo in tako uspešno delovanje njegovo o tej zadevi. — Tajnik dr. Jan. Bleiweis poroča potem o sledečih rečeh:

C. kr. deželno predsedstvo je družbi poslalo dve bronasti medaliji in diplomí, s kterima je bila kranjska kmetijska družba za kmetijske pridelke, ki jih je poslala v razstavo, počastena v lanski veliki razstavi v Parizu. Pismo c. kr. deželnega predsedstva častita družbi in deželi za to poslavljenje na velikem poljedelskem bojišču. Odbor je sklenil, dostojno shraniti te častne spominke med one druge, ki jih je kmetijska družba prejela v poslednjih letih v priznanje svoje delavnosti.

Na Dunaji je letos véliki zbor nemških kmetovalcev in gozdnarjev od 31. avgusta do 5. septembra; v ta zbor je, kakor druge kmetijske družbe, povabljena

*) Včasih je pač treba ostrega ravnanja, da se ne odlašajo potrebne stavbe, za ktere so naposled sosesčani sami hvaležni.

tudi naša družba. Odbornik gosp. Jožef Zevnik je prijazno obljubil, da jo zastopa v tej veliki skupščini.

C. kr. ministerstvo kmetijstva želi do 15. julija izvesti po družbi, kako so se svilni črviči obnesli letos. — Odbor bode po svojih podružnicah in javnem razglasu pozvedoval stan letošnje sviloreje, zlasti o tej zadevi, ali ni bilo bolezni pri nas.

Po §. 21. novih družbenih postav ima kmetijska družba razun Ljubljane tudi po deželi napravljati zbornice, tako imenovane popotne shode (Wanderversammlungen) in pa izhode na deželo. Dr. J. Bleiweis je poročal v današnji seji, kako naj bi se osnovali ti vnanji za našo deželo čisto novi shodi, in da bi se že letos začelo z enim shodom na Gorenjsko, enim na Dolensko, enim na Notranjsko, tako, da se teh zborov udeleži vsak kmetovalec, če tudi ni ud kmetijske družbe. — Vsi predlogi so bili po obširnem pretresu sprejeti. Odbor bode ob svojem času to napravo na tanko naznanil.

Podpredsednik dr. Costa je podal odboru poseben iztis ljublj. kupčijske in obrtnijske zbornice, v katerem se bere tudi njen sklep, da hoče delati na to, da se za deželo kranjsko osnuje posebna asekuracija za škodo ognja. Odbor je radosten zaslišal ta zborničin sklep in bode po svoji moči rad pripomogel, da se dožene koristni namen. — Potem bere po osnovi viteza Gutmansthal izdelano povabilo, ki naj ga odbor razglasi po deželi o novi osnovi družbinih podružnic. Razglas je bil v vsem potrjen.

Gosp. vitez Gutmansthal je stavil predlog za obširniši obseg družbinega „nemškega koledarja“ in „slovenske pratike“. Odbor pritrdi.

Kot udje družbe kmetijske so bili na novo sprejeti: gosp. Adalb. Kandolini, c. k. okrajni sodnik v Laščah, gosp. Fr. Weindl, gozdni taksator v Žižki, gosp. Jan. Gnjezda, prefekt Alojzijevišča v Ljubljani, gosp. Avg. baron Wolkenšperg, gosp. Val. Blažič, posestnik na Savi in gosp. Jan. Vidmar, fajmošter na Dobrovi. —

— V poslednjem mestnem zboru, kjer so národní zastopniki z 12 glasovi proti drugim 18 zdaj v manjšini, je bil po večini glasov dr. Zupan za podžupana izvoljen; v tej seji so bili tudi voljeni posamesni odseki.

— V poslednjem zboru jurističnega društva je dr. Jan. Ahačič odgovarjal na nekatera po njem stavljena vprašanja o gozdnih zadevah. Predsednik dr. pl. Kaltenegger in pa dr. Zupan sta zahtevala, naj dr. Ahačič dovoli, da se v njegovem sporočilu, kadar pride v natis, nekatere besede izbrišejo ali drugač rekó. Dr. Ahačič, ki je mož za to, da v sestavkih, kateri pridejo pod njegovim imenom na svetlo, se ne uklanja cenzuri, je v tem hipu, ko je ves zbor glasoval zoper njega, to je, za cenzuro vrednikovo, naznanil izstop iz društva ter je zbornico pri tej priči zapustil. V isti seji je bilo tudi naznanjeno, da sta dr. Orel in dr. J. Bleiweis stopila iz društva.

— „Triglav“ piše, da je prof. dr. Vončina se odpovedal odborstvu in blagajništvu zgodovinskega društva; po takem je to društvo brez protektorja in ravnatelja, manjkata mu tudi 2 odbornika in blagajnik — prav za prav životari to društvo brez svojih lastnih mesečnih zborov, brez letnega zbora, tudi je zaostalo z izdajanjem svojih tiskanih sporočil.

— V živinozdravniški naši bolnišnici je nedavno živinozdravnik gosp. Skalè vpričo dr. Janeza Bleiweisa, ravnatelja te učilnice in povabljenih gospodov dr. Fuksa, dr. Valente, dr. K. Bleiweisa in še drugih zdravnikov naredil operacijo, ktera je ravno tako težka kakor redka, ker tak grozovit rak na moški žili konjski, kakor je ta bil, se malokterikrat nahaja. Rakov

izrastek krog in krog žile, ki je konju zapiral vodo, je bil dobre dve pesti debel. Treba je bilo skor 2 tretjini žile (Ruthe) s scalom (Harnröhre) odrezati. Kaj pa se to pravi, more ceniti le izvedenec. Gosp. Skalè je spet pri tej operaciji pokazal svojo veliko znanost in skušenost. Konj je danes že tako dober, da se čudi, kdor ga vidi.

— Gosp. Jak. Lukan, dozda sekundarij in asistent v ljubljanski bolnišnici, pride za c. kr. okrajnega zdravnika v Št. Vid pri Zatičini.

— Slovenski almanah „Mladika“ pride na svetlo konec tega meseca, ter se po 60 kr. naroča pri gosp. Hohnu na starem trgu, kateri tudi prodaja posamne liste časnika „Slovenski narod“.

— Kako se slovenskemu narodu kruh ravnopravnosti reže, kaže nam spet prav očitno 27. list „Slov. Naroda“, kateri od besede do besede priobčuje „Zahlungsauftrag“ c. kr. okrajne sodnije mariborske, in po katerem mora dr. Prelog iz svoje tiskove pravde plačati 2 gld. 10 kr. za stroške sodniške, med katerimi se bere: „für die Uebersetzung des Urtheils in die slovenische Sprache“ (za prestavo razsodbe v slovenski jezik). — Takim dogodbam ni treba nobenega komentara. Ali ministerstvo izve tako ravnanje ali ne, tega ne vemo: dosti je že, da ga vé narod slovenski.

— „Laibacherica“ je v svojem 125. listu z debelimi črkami prinesla novico, da je „deputacija tukajšnjih meščanov“ nesla „adreso“ (tožbo) ministerstvu na Dunaj, v kateri ti „meščani“ zahtevajo „ausgiebigen Schutz“ (mar bomb in granatov?) za „freie (za svoj mlin?) Entfaltung des Gemeindelebens, des Handels und der Gewerbe“. Zdaj je ta deputacija že več dni nazaj iz Dunaja, a „Laibacherica“ — molči, in še z drobnimi črkami ne pové, kaj je opravila ona „deputacija“. Mi smo te „poslance“, katerih imena smo še le iz „Presse“ in „Fremdenblatt“ ugibali in ki so nek s povzdignjenimi glavami potovali na Dunaj, videli zdaj s pobešenimi glavami v Ljubljani. Gospoda ministra sta jih neki odpravila s tem, da sta jim naravnost rekla, da vladi in vsaki stranki so „Staatsgrundgesetze“ (državne temeljne postave) edino vodilo in edina bramba. To, se ve da je „poslanec“, katerim je sektionsrath dr. Klun bil vodnik in ceremonarij, tako poparilo kakor slana spomladi popari fižol. Rekli pa smo gori, da smo imena „poslancev“ le ugibali, kdo da so ti možje, ki smo jih v stari „Pressi“ brali tako-le: „Dr. Anton Turnitschek, President Drehohr und Edmund Derpin.“ „Laibacherica“ nam je sicer uni-dan, ko smo jo zarad župana našega dr. Coste nekako občutljivo vščipnili, ugovarjala, da dobro vemo, kdo je šel na Dunaj, a da le nočemo vedeti. Še danes jej ponavljamo, da se nismo brigali niti za besede „adresine“ niti za nositelje njene, — da pa zdaj še le vemo, da „Pressini“ dr. Turnitschek je gosp. dr. Uranitsch, nekdanji dragi tajnik zbornice kupčijske in zdaj „sprechwarth“ vsakoršne deputacije, ktera gré tožit v imenu „kapitala“ in „inteligencije“ ljubljanske; — „Pressini“ president Drehohr je g. Dreo, samostojen in srečen trgovec s hrvaškim in slovenskim žitom, zdaj pa kompanijon ljubljanskih „liberalcev“, — in „Pressini“ Derpin je gosp. Terpin, pred malo leti komi v Sovanovi štacuni, zdaj agent asekuracije, ktera ima največ naših farovžev in cerkvá zavarovanih. — To je bila trójica, ki je šla na Dunaj tožit. Treba bilo je res študij delati, predno smo uganili „Pressino“ zastavico.

— „Novicam“ se nedostojno zdi, premetavati gnoj-nico, ki jo slovenskemu narodu sovražni časniki stre-sajo po svojih listih; namesti tega bodo vprihodnje naj-mastnejšo tako sodrgo kar naravnost od besede do be-

sede ponatiskovale v svojem listu, da pošteni ljudje, naj so Slovenci ali Nemci, sami sodijo: je li tudi človeku s polževo krvjo mogoče brez ugovora trpeti taci psovek, in kdo je kriv neprenehane hujskanja in nemira. Po pravici res pravi „Danica“: „Ko se drugod kak ravs in kavs zgodi, povedó enkrat ali dvakrat v kakem časniku, pa je mir besedi; pri nas pa imamo taci „kranjskih“ rojakov, ki jim njih lastna dežela ni nikoli dosti ogrjena in umazana v očeh tujstva.“ — Berite tedaj, katerih se tiče, kar dunajski časnik „Reib-eisen“ v svojem poslednjem listu piše, in sodite sami: je li bolj neumno to, kar zveči o „neukrainerisch“ in „altkrainerisch“, ali pa bolj nesramno in razžaljivo to, kar piše o posamnih osebah in duhovnih. Na-te ga celega:

„Neukrainerische Schmerzen. Man möchte aus der Haut fahren, wenn man liest, dass in Krain einige hundert Kapläne und Studenten, die zufällig neu-krainerisch lesen können, sich als mit Bleiweis-Salbe geschmierte Tomanier zu einem slavischen Volksstamm aufblähen und es richtig so weit gebracht haben, dass Deutsche lieber auswandern, als dass sie sich den Rohheiten dieses Kulturvolkes mit den Knie-Gatjen ferner aussetzen, und dass ein Schmerzenschrei der Bürger Laibachs bereits nach Wien drang, welcher kurz gefasst lautet: „Wir halten's nicht mehr aus!“

Zur Zeit, als Schreiber dieses, ein gebürtiger Kroat, in Warasdin und Agram studirte, gaben die Studenten aus Krain das Stichblatt ab, und es hiess allgemein, sie kämen nach Kroatien, nicht um zu studiren, sondern um reden zu lernen, was in Krain nicht möglich sei! Damit wollte man die Mangelhaftigkeit des krainerischen Jargons bezeichnen, welcher damals in Kroatien allgemein verspottet wurde, und heute wollen die Herren Bleiweis und Costa die Welt glauben machen, es gäbe eine krainerische Sprache, Literatur und ein detto Volk! Ob die Majorität der Geistlichen in Krain, des Neukrainerischen orthographisch und grammatisch mächtig sind, das ist mehr als zweifelhaft, Thatsache aber ist, dass die Mehrheit des Volkes davon keine Idee hat, und dass jene, die früher altkrainerisch lesen konnten, dies vergessen und das Neukrainerische nicht gelernt haben. Wir geben dem Herrn Minister des Innern den klugen Rath, der demnächst stattfindenden Konsektion in ganz Krain eine unparteiische Sprachprüfungs-Kommission beizugeben und bei allen Knaben, Jünglingen und Männern eine eigene Rubrik anzulegen, in welcher genau auszuweisen wäre, ob Einer neu- oder altkrainerisch sprechen, lesen oder schreiben, oder ob er gar nichts kann. Durch diese Rubrik wird der ganze Bleiweis-Costa'sche Schwindel statistisch aufgedeckt werden und das Ministerium kann dann unter die Bande treten und fürchterliche Musterung halten. — Das erste beste Kloster im Lande wird geräumig genug sein, die ganzen Neukrainer zu beherbergen, man versorge sie dann, entziehe ihnen jedoch, das ist die Hauptsache, den Wein, das wird die krainerischen Kapläne kuriren, und wir wetten Hundert gegen Eins, sie selbst jagen noch den Bleiweis aus dem Lande! — Wir kennen unsere Pappenheimer.“

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Velika borba o finančnih predlogih v zbornici poslancev je večidel končan. Kar ni še rešeno, pride menda danes do konca. Skeneov predlog, da se na obligacijne kupone naloži davek

z 25 od sto, je padel z 114 glasovi zoper 46; zmagal je predlog manjšine, kateri kuponom naklada davek le 20 odstotkov. Ministerstva predsednik je žugal državnemu zboru, da ministerstvo odstopi, ako se sprejme Skeneov predlog, o katerem je šel izprva glas, da bode imel večino zborovo za-se. Tako je zopet glasoviti pregovor: „sila kola lomi“ nadvladal zbornico. Sicer pa je padel tudi ministerski predlog, kateri je zahteval davek na premoženje. Tega tedaj za zdaj ne bode. Ker pa zdaj, čeravno se prodajo nekatera državna posestva, državna kasa nima za letošnje stroške dovolj dohodkov, zato je zbornica zahtevala, naj jej ministerstvo brž predloži nasvet, po kateri davkovski poti da se dobi to, kar letos primanjkuje, — potem pa tudi nasvetuje, kaj in kako za prihodnja leta. Po takem je pričakovati kakih davkov. Ali se pa bode po vsem tem, dokler se ne vpelje prvi pogoj modrega gospodarstva — varčnost — šparati — zdatno pomagalo revnemu stanju naših denarnih zadev, to bode prihodnost učila, kakor tudi to, ali se bode spolnovala v zbornici izrečena obljuba, da se kuponski davek ne bode več povišal. V preljudi naši Avstriji se je že toliko obljubilo „za večne čase“, o čemur pa že danes ni sledu ne tiru, da res ni čuda, da je nevernih Tomažev toliko.

— Še ni gotovo, da se 15. avgusta skličejo deželni zbori; čujejo se glasi, da še le meseca novembra, ker se neki državnemu zboru namerava predložiti nova rekrutna postava.

— Francozki cesarjevič Napoleon je zdaj, potuje na Turško, na Dunaji. Tako imenovani „rdeči princ“ menda nima družega misijona kakor da si ogleda Avstrijo, Ogersko in Turčijo — za prihodnje razmere francozke.

Česko. Iz Prage. Da se narod česki zaveda svojih državnopravnih in narodnih pravic, kaže program, ki ga je priobčil „Pokrok.“ On zahteva: ponovljenje državnega prava česke krone, — izročilo vsega postavodajstva deželnemu zboru z izjemo samo tega, kar strogo spada državnemu zboru, in pa odgovorno deželno ministerstvo v Pragi. Ako Ogri dosežejo še več, kakor dozda imajo, bi zahtevala Česka tudi več.

Štajarsko. Iz Gradca. Od 1862. leta, ko so smeli judje k nam, se jih je dosihmal že naselilo 300.

Ogerska. Iz Pešta. Glasoviti poljski in magjarski politikarji imajo shod tukaj. Tudi Smolka, ki je nekako zginul iz politiškega odra, je imel le-sem priti. Kaj neki se bode tu skuhalo?

— Arthur Görgey, nekdanji general ogerske puntarske armade (honvedov), ki je več let v Celoven v pregnanstvu živel, je zdaj spet na Ogorskem in je oskrbnik Salamonovih grajščin.

— Hrvaška deputacija je „beli list“, ki so ga jej Magjari v „bratovski“ ljubezni izročili, napisala tako, da je zelo enak parte-listu za samostojnost hrvaško.

Srbska. Ruska vlada zarad Srbije modro ravna; radevoljno je opustila kapitulacije in ruske stanovalce na Srbskem srbskim sodnijam postavila. To djanje ima veliko pomembo za Srbijo, ker priznava popolno samostojnost knežije srbske. „In po vsem tem — piše „Reform“ — se čudijo in togotijo mnogi, da kristjanski narodi na Turškem se hvaležno in zaupljivo obračajo na Rusko.“

Kursi na Dunaji 9. junija.

5% metaliki 57 fl. 40 kr.

Ažijo srebra 114 fl. — kr.

Narodno posojilo 63 fl. 65 kr.

Cekini 5 fl. 54 kr.